

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “ความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร บริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด” ในครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ผู้วิจัยกำหนดรายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับระเบียบวิธีวิจัย ไว้ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.1 ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.2 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
 - 2.3 การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ คือ พนักงานของบริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 1,500 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ พนักงานของบริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด จำนวน 361 คน ทั้งนี้ผู้วิจัยทำการคำนวณหาขนาดตัวอย่าง (Sample Size) โดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1990, p.608)

เนื่องด้วยประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ มีความแตกต่างกันในด้านความคาดหวังของพนักงานที่มีต่อผู้บังคับบัญชา ดังนั้น ผู้วิจัยเลือกใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นตามสัดส่วน (Proportion Stratified random Sampling) โดยคำนวณสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากสูตร

$$\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างในแต่ละฝ่าย} = \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรในฝ่าย}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

การสุ่มตัวอย่างดังกล่าวของพนักงาน บริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด ในแต่ละแผนกจะได้ตามตาราง 1 ดังต่อไปนี้

ตาราง 1 จำนวนกลุ่มตัวอย่างพนักงานของบริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด

กลุ่มพนักงาน	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1. ฝ่ายกฎหมาย	10	3
2. ฝ่ายทรัพยากรมนุษย์	14	5
3. ฝ่ายบัญชีและการเงิน	32	7
4. ฝ่ายประสานงาน	41	9
5. ฝ่ายจัดซื้อและการคลัง	79	19
6. ฝ่ายควบคุมคุณภาพ	86	23
7. ฝ่ายวิศวกรรม	102	31
8. ฝ่ายการตลาด	121	54
9. ฝ่ายขนส่ง	138	68
10. ฝ่ายผลิต	877	142
รวม	1,500	361

จำนวนตัวอย่างที่ต้องไปเก็บจริงจำนวน 361 ราย ตามแสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างพนักงานของบริษัท อีซูซุเอ็นเอ็น เมนูแพคเจอรัง (ประเทศไทย) จำกัด ผู้วิจัยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบอย่างง่าย (Systematic Simple Random Sampling) ทำการสุ่มตัวอย่างในระดับจนครบจำนวนตามที่กำหนด

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ลักษณะของเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) ซึ่งเป็นแบบวัดความคาดหวังต่อภาวะผู้นำ (Multifactor Leadership Questionnaire) ของบาสและอโวลิโอ (Bass & Avolio) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิด ทฤษฎี เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลักษณะความรับผิดชอบในงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน โดยมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร

เนื่องจากการตรวจสอบค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach α -coefficient) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α) ที่ได้จากข้อคำถามในภาพรวมทั้งฉบับและแยกในรายด้านมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่ามากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ แต่ความเชื่อมั่นของแบบสอบถามภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงด้านการตัดสินใจ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา .6496 ซึ่งต่ำกว่าเกณฑ์ระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจึงได้ตัดข้อคำถามของภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงด้านการตัดสินใจออก จึงได้แบบสอบถามเกี่ยวกับความคาดหวังต่อภาวะผู้นำของผู้บริหารจำนวน 35 ข้อ ประกอบด้วย

1. ความคาดหวังภาวะแบบแลกเปลี่ยน จำนวน 14 ข้อ จำแนกเป็น
 - 1.1 ด้านการให้รางวัลตามสถานการณ์ จำนวน 7 ข้อ
 - 1.2 ด้านการบริหารแบบวางเฉย จำนวน 7 ข้อ
2. ความคาดหวังภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง จำนวน 21 ข้อ
 - 2.1 ด้านความเสนาหา จำนวน 9 ข้อ
 - 2.2 ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา จำนวน 6 ข้อ
 - 2.3 ด้านการมุ่งสัมพันธ์เป็นรายคน จำนวน 6 ข้อ

ผู้วิจัยกำหนดเกณฑ์ในการแปลความหมายของค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังภาวะผู้นำของผู้บริหาร ออกเป็น 5 ระดับ ตามแนวคิดของเบสท์ (Best, 1981, p.78) ดังต่อไปนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	ปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	น้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	น้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open Ended Question) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร

2. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1 ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวกับแนวคิด ทฤษฎี เอกสาร นิยาม คำศัพท์ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งระเบียบวิธีวิจัยทางรัฐประศาสนศาสตร์ เพื่อหาแนวทางในการกำหนดรูปแบบของแบบสอบถาม และข้อคำถาม

สร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยกำหนดปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ได้บังคับบัญชา บริษัท อีซูซูเอ็นเอ็น เมนูแฟคเจอร์ (ประเทศไทย) จำกัด ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ลักษณะความรับผิดชอบในงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน มากำหนดเป็นตัวแปรต้น (Independent Variable) และความคาดหวังที่มีต่อภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนและภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลง มากำหนดเป็นตัวแปรตาม (Dependent Variable) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างทำการประเมินค่าตามความคิดเห็น

2.2 กำหนดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ของข้อคำถามโดยการสังเคราะห์ทฤษฎี องค์การออกมาเป็นข้อคำถามวัดระดับ จำนวน 40 ข้อ

3. การตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

3.1 การหาค่าความเที่ยงตรง (Validity) นำแบบสอบถามให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ทำการตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) หลังจากนั้นนำมาหาดัชนีความสอดคล้อง (IOC) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

IOC หมายถึง ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item concurrence)

R หมายถึง ความคิดเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิ โดยที่ค่า +1 หมายถึง ข้อคำถามสามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน ค่า 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าจะวัดได้ และค่า -1 หมายถึง ข้อคำถามไม่สามารถนำไปวัดได้อย่างแน่นอน

N หมายถึง จำนวนผู้ทรงคุณวุฒิ

โดยเลือกข้อที่มีค่า IOC มากกว่า 0.5 ส่วนข้อใดมีค่าน้อยกว่า 0.5 ผู้วิจัยนำมาปรับปรุงแก้ไข ตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ดังนั้น ข้อคำถามทุกข้อจึงผ่านความเห็นชอบ

จากผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 3 ท่านที่ได้ตรวจสอบและเห็นว่ามีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา ครอบคลุมในแต่ละด้านและครอบคลุมวัตถุประสงค์ของการวิจัยแล้ว

3.2 การหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่จะศึกษาจำนวน 30 คน หลังจากนั้นนำมาหาค่าความเชื่อมั่น โดยการวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha – Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach α -coefficient) ทั้งนี้ทำการวิเคราะห์แบบสอบถามด้วยโปรแกรม Statistical package for the social science (SPSS) for Windows Version 11.5 พบว่าค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาที่ได้จากข้อคำถามในภาพรวมทั้งฉบับและแยกในรายด้านมีค่ามากกว่า 0.7 ถือว่ามากกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของระดับความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้

3.3 นำแบบสอบถามไปเก็บรวบรวมข้อมูล

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยจะเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. กำหนดรหัสหมายเลขแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบการเก็บแบบสอบถาม
2. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างทั้งหมด จำนวน 361 ชุด
3. ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถามก่อนที่จะนำมาประมวลผล หากมีฉบับไหนไม่สมบูรณ์จะคัดออกและทำการเก็บเพิ่มให้ครบตามจำนวน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนการดำเนินการ ดังนี้

1. นำแบบทดสอบที่ผ่านการตรวจสอบความถูกต้องและครบถ้วนแล้ว นำมาลงรหัสเลข (Code) ตามเกณฑ์ของเครื่องมือแต่ละส่วน
2. นำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้ว มาบันทึกลงในโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ Statistical package Of Social Science (SPSS) for Windows Version 11.5 เพื่อประมวลผลข้อมูลที่ได้จัดเก็บและคำนวณหาค่าทางสถิติแล้วนำผลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อตอบคำถามวิจัยและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยนำเสนอผลในรูปแบบตารางประกอบความเรียงและนำผลการศึกษาที่วิเคราะห์ได้มาสรุปผลการวิจัย อภิปรายผลและเขียนข้อเสนอแนะ

3. การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามปลายเปิด (Open ended) ผู้วิจัยนำมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis)

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาข้อมูล โดยใช้สถิติที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อพรรณนาข้อค้นพบจากการวิจัย และทดสอบสมมติฐานการวิจัยโดยแยกสถิติออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

สถิติพรรณนา (Descriptive statistics)

1) ใช้ค่าร้อยละ (Percentage) และแจกแจงความถี่ (Frequencies) บรรยายลักษณะของข้อมูลทั่วไปที่เกี่ยวข้องกับปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา สถานภาพการสมรส ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

2) ใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อภาวะผู้นำของผู้บริหาร

สถิติอ้างอิง (Inferential statistics)

1) เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อภาวะผู้นำแบบแลกเปลี่ยนของผู้บริหาร ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD

2) เพื่อทดสอบความแตกต่างของความคาดหวังของผู้ได้บังคับบัญชาที่มีต่อภาวะผู้นำแห่งการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร ผู้วิจัยใช้สถิติ t-test ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 กรณีที่ตัวแปรอิสระมี 2 กลุ่ม และใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีที่ตัวแปรอิสระมีมากกว่า 2 กลุ่ม เมื่อพบว่ามีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการ LSD